

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

143	1	0027
-----	---	------

Tunnistetiedot

Kunta: Ikaalinen Inventointinumero: _____
 Alue: Isoröyhiö Luokka: I
 Nimi: Arasalon linnavuori Ajoitus: rautakausi
 Kohteen laji: muinaislinna Lukumäärä: 1
 Kohteesta muita kortteja _____ kpl (ks. täyttöohjeet)
 Tarkastaja: Olli Soininen Tarkastusaika: 15.4.1999

Sijaintitiedot

Peruskartta 2122 12 IKAALINEN Pinta-ala 0,5 ha
 x = 6851 76 y = 2457 50 z = 105
 Suunta ja etäisyys kirkosta tms. n 7,8 km itään Ikaalisten kirkosta

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A B C D E F G

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: Isoröyhiö
 Tila/Rno/Nimi Vähäiitu RN:o 7:541
 tai Kortteli/tontti/palsta _____
 Omistaja: Usko Vähäiitun perikunta Puhelin: Markku Vähäiitu 02-
 Osoite: Peteksentie 171 Postitmp: 23660 KALANTI
 Kiinteistötunnus vuokrattu, ks huomautukset

Lisää kiinteistöjä kpl

Aiemmat tiedot: Hj. Appलगren 1891: kartta, J.Ailio 1903: kaivauskertomus, Koskimies 1971: inventointi (2122 12:10).

Aiemmat löydöt: KM 2501:31-33

Tarkastuslöydöt: ei löytöjä

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

kartat	1 kpl (mk 1:10 000)
muut liitteet:	kopio rauhoitusilmoituksesta LH-PÄÄTÖKSESTÄ
negatiivit:	
diat:	

Tarkastuksen aihe: maastotarkastuksen taustalla oli Essi Leinon yhteydenotto 25.3.. Arasalon alue oli siirtynyt Usko Vähäitun perikunnan haltuun ja Leino tiedusteli, mitä rajoituksia ja rasitteita alueella sijaitsevat muinaisjäännökset (Arasalon linnavuori ja asuinpaikka) tarkoittavat tulevalle maankäytölle. Käynnin tarkoituksena oli tarkastaa muinaisjäännösalueiden ympäristön tila mahdollisten metsänhoidollisten toimenpiteiden varalta.

Kohteen kuvaus: Arasalon linnavuori sijaitsee Arasalon saaren pohjoispäässä kalliomäellä. Mäen laki on pinnaltaan tasainen ja kooltaan noin 40 x 70 m (S-N). Se kohoo noin 20 metriä viereisen Kyrösjärven pintaa korkeammalle (83 m mpy). Mäen kiviset seinämät ovat äkkijyrkät lukuunottamatta etelä-kaakkoiskulmausta, missä myös sijaitsee noin 20 metrin pituiset kivivallit ja portti. Heti seinämien juurelta maanpinta viettää loivasti /tasaisesti kohti rantaa. Viereisen Kyrösjärven pintaa on laskettu noin kaksi metriä ja vanhat rantatörmät näkyvät paikoin selvästikin maastossa. Ennen vedenpinnan laskua muinaislinna on ollut todennäköisesti saarella ja kallioiset seinämät ovat kohonneet suoraan vedestä.

Kasvillisuus muinaislinnan laella edustaa karun kalliometsän (Klm) tyyppilajeja, valtapuustona on harvakseltaan mänty. Mäen loivalla eteläreunalla metsätyyppi muuttuu rehevämmäksi mustikkatyyppin (MT) tuoreeksi kankaaksi, jossa lehtipuuston seassa kasvaa erityisesti kuusta. Samoin tilanne on linnavuoren kallioseinämien ja rannan välisellä metsävyöhykkeellä.

Muinaislinnan laella näkyvyys on hyvä. Alue ei vaadi hoitotoimenpiteitä vähästä siistimisestä lukuunottamatta. Sen sijaan kasvillisuus on pikkuhiljaa peittämässä muinaislinnan kivivallit kuten myös koko kalliomäen. Ympäristölle tekisi hyvää harventaa puustoa (kuusta) siten, että muinaislinnan laelta avautuisi kaukonäkymä ympäristöön ja että kalliomäen hahmo erottuisi viereiselle Kyrösjärvelle. Sopiva toimenpide olisi metsurityönä tehtävät talviaikaiset harvennushakkuut, joiden leimaus kohdistettaisiin kuusikkoon. Leimaus olisi hyvä tehdä kesäkaudella puiden ollessa lehdessä.

Muinaislinnan lounaispuolelle, muinaismuistoalueen ulko- mutta vahvistetun suoja-alueen sisäpuolelle on rakennettu kesähuvila. Sen pihaympäristön puustoa on harvennettu viime vuosina. Metsäharvennuksessa olisi hyvä jättää suojakaista (kuusia) näköesteeksi huvila-alueen ja linnavuoren väliin.

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistökoodi, rakennukset, tiet, sorakuopat jne)

Arasalon muinaislinna sijaitsee Kyrösjärven Roikanselän kaakkoispuolella, Arasalon saaren luoteiskärjessä. Ennen Kyrösjärven pinnanlaskua Arasalo on ollut selkeästi saari, nykyisin saari on itäreunaltaan kiinni mantereessa kahden tiekannaksen kautta. Niistä pohjoisempi on tehty tienrakennuksen yhteydessä ja parannettu kesähuviloiden rakennusvaiheessa.

Laajuuden arviointiperuste: Muinaislinna rajautuu selkeästi ympäristöön.

Luokitusehdotus perusteluineen: I

Ehdotus suoja-alueeksi: Alueelle on haettu suoja-alue 1966 Hämeen lääninhallituksen päätös 691/1179 H 833 66 Väh. 21.12.1966

Havaintomahdollisuudet: hyvät

Opas: Essi Leino (Tre)

Rauhoitustoimenpiteet maastossa: Maanomistajan aloitteesta alueelle on vahvistettu muinaismuistolain mukainen muinaisjäännöksen suoja-alue, jolla on kaikenlainen rakentaminen yms. toiminta kielletty lukuunottamatta normaalia maanviljelyä ja matsänhoitoa.

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys: Linnavuoren alueella mahdollisesti metsän hakkuut

Lähilöytöjä: (Arasalon kivikautinen asuinpaikka) KM 18506: 1- (kvartsiesineitä ja -iskoksia, kourutaltoa, palanutta luuta ja -savea, simpukankuoren pala, KM 19949: 1- kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta

Selostus jätetty

21.4.1999

Aika

Tampere

Paikka

Allekirjoitus

Jatkotoimenpiteitä: tarkastuskertomus on lähetetty tiedoksi perikunnalle (Essi Leino, Aleksanterinkatu 31 B 17 33100 Tre). Mikäli muinaislinnan alueella tullaan suorittamaan metsänharvennusta voi Museoviraston hoitoyksikkö avustaa suunnittelussa. Tulevana kesänä tullaan merkitsemään suoja-alueen rajat maastoon mj-kyltein.

Huomautuksia (esim. perimätieto) **ja lisäyksiä:** VAHVISTETULLE SUOJA-ALUEELLE ON RAKENNETTU AINAKIN KOLME VAPAA-AJAN RAKENNUSTA (poikkeusluvin ?) SEKÄ SAAREN POHJOISOSAN TIETÄ PARANNETTU SUOJA-ALUEEN VAHVISTAMISEN JÄLKEEN !

Käynnin yhteydessä tarkastettiin myös Arasalon kivikautinen asuinpaikka mjtunnus 143 I 0028. Alue on nykyisin pahoin vesoittunutta, arviolta noin 15-vuotiasta mäntytaimikkoa, joka vaatii ensiharvennusta. Mahdollisen harvennuksen suunnittelussa voidaan tarvittaessa avustaa.

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli kohteen alueella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja röykkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventointinumerolla useampi kortti

Hoito ja kunto

A. Kunto: 1=koskematon, 2=tutkittu osittain, 3=tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5=tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B. Alkuperäisyys: 1=täysin alkuperäinen, 2=entisöity osittain, 3=entisöity kokonaan 4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

C. Hoitotarve: 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostamista, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suojarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä

D. Hoitotilanne: 1=peruskunnostettu, 2=tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana

E. Rajaustarkkuus: 1=rajattu arvion pohjalta, 2=rajattu osittaisella koekaivauksella, 3=rajattu kokonaan epävarmasti koekaivauksin, 4=rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksi, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella

F. Vahvistustapa: 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue

G. Maastomerkintä: 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5=aitaus ja taulu, 6=rakennus ympärillä ja taulu

Tila ja omistaja

Mikäli kohde on useamman kylän tai kunnan alueella, TÄYTÄ LISÄKORTTI

Ikaalinen Arasalon linnavuori ja asuinpaikka

143 1 0027

143 1 0028

--- vahvistetun suoja-alueen raja

/// tarkastettu alue

Jäljennös

N:o 691.
1179 A 833 66 Väh
Leimaverotta

Aktia ei häv.

Turun ja Porin lääninhallituksen päätös alempana lähemmin kerrottavassa muinaismuistoalueen suoja-alueen rajojen vahvistamista koskevassa asiassa. Annettu Turussa, 21 päivänä joulukuuta 1966.

Lääninhallitukselle 14 päivänä tammikuuta 1966 saapuneessa kirjelmässä Ikaalisten kunnasta oleva maanviljelijä Toivo Johannes Vähäiitu on esittänyt, että lääninhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin Ikaalisten kunnan Isoröyhiön kylässä sijaitsevan Arasalo nimisestä saaresta Vähäiitu RN:o 4⁴⁸ nimityseen tilaan kuuluvan osan määrittämiseksi suojelualueeksi. Kysymyksessä olevalla alueella sijaitsee Arasalon muinaislinnan jäännökset ja alueen ympäristöstä on löydetty muun muassa kivikauden esineitä, minkä vuoksi alueen rauhoituksen tarkoituksena on ennen kaikkea muinaislinnan ja sen ympäristön suojelu esihistoriallisena muistomerkkinä. Täyteen luonnontilaan aluetta ei kuitenkaan saisi jättää vaan sen peltoja olisi saatava viljellä sekä metsiä hoitaa luonnonsuojelunäkökohtien mukaan.

Esityksen johdosta valtion luonnonsuojeluvalvoja on, kuultuaan muinaistieteellistä toimikuntaa antanut lausunnon. Tällöin muinaistieteellinen toimikunta on esittänyt, että lääninhallitus muinaismuistolain nojalla vahvistaisi Arasalon muinaislinnan suoja-alueen rajat sillä tavoin kuin maanomistaja on esittänyt.

Jäljennöksen (3 sivua) oikeaksi todistaa:

Turussa, lääninhallituksen arkistossa 4.8.1994

Virastopäiväkirjapäällikkö
Toimistosihteeri

Antero J. Järvenpää

Suoritemaksu: 34,- mk

Tilaaaja: *Museonkirasto*

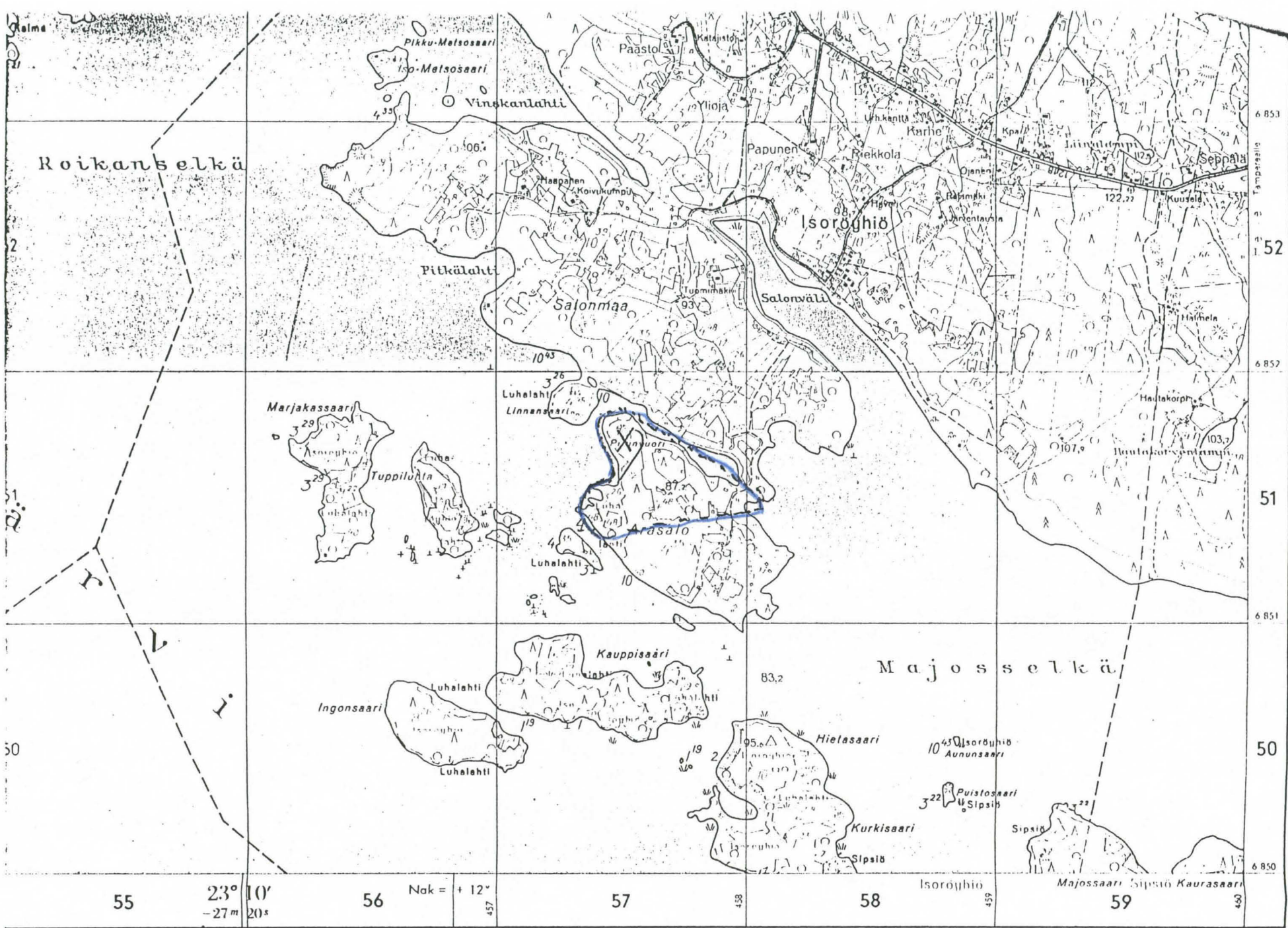
Lääninhallitus on tutkinut asian; ja koska kysymyksessä oleva suoja-alue asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan on välttämätön Arasalon muinaislinnan ja sen ympäristön laadun ja merkityksen kannalta, lääninhallitus nojautuen muinaismuistolain 1, 2 ja 4 §:än, 5 §:n 2 momenttiin ja 8 §:än, harkitsee oikeaksi vahvistaa kysymyksessä olevan Arasalo nimisestä saaresta Vähäiitu nimiseen tilaan kuuluvan osan Arasalon muinaislinnan suoja-alueeksi Toivo Johannes Vähäiitun ehdotuksen mukaan, joka oheisessa karttaliitteessä on merkitty sinisellä viivalla. Alueella on muinaismuistolaissa säädetyllä uhalla kielletty kaikenlainen rakentaminen, leiriytyminen, varastojen pito ja maan kaivaminen, normaalia maanviljelystä ja metsänhoitoa lukuunottamatta. Näin määrätty raja on muinaistieteellisen toimikunnan toimesta merkittävä sopivalla tavalla maastoon.

Val.os. 30 pv. KHO tiedoksis.,

Esko Kulovaara

Heikki Koisaari

Toivo Johannes Vähäiitu
Ikaalisten piirin nimismies
Turun ja Porin läänin maanmittauskonttori
Lääninrakennustoimisto
Muinaistieteellinen toimikunta
Valtion luonnonsuojeluvalvoja

Kartoitus 1:10 000 v. 1955 E. Rankinen (B C D), T. Teronen (A)

Puhtaaksi piirustus 1:10 000 I. Sinisalo, O. Honkanlempi

MAANMITTAUSHALLITUKSEN KIVIPAINO HELSINKI 1959

1:20 000

metriä maastossa

1000 2000 m

7) *muinaislinna*

tuks- tal- budjetunluseen- sala